

Revidering av grunder och fordringar som gäller vid ansökan om bidrag för underhållskostnader eller för staden Kristinestads övertagande av underhållet på enskilda vägar.

Tekniska nämndens beslut:

Tekniska nämnden beslöt godkänna revideringen av grunder och fordringar som gäller vid ansökan om bidrag för underhållskostnader eller för staden Kristinestads övertagande av underhållet på enskilda vägar.

Beslutsmotiveringar:

Hänvisning strategi:

Staden är självständig och arbetar innovativt för att stärka livskraften. Den ekonomiska ramen som styr verksamheten möjliggör utveckling. Samarbetet inom den ekonomiska regionen och över regiongränserna är viktigt. Kristinestad erbjuder och utvecklar mångsidiga och goda tjänster.

Konsekvensbedömning:

Genom att grunder och fordringar som gäller vid ansökan om bidrag för underhållskostnader eller för staden Kristinestads övertagande av underhållet på enskilda vägar revideras så bibehålls väglagen i kommunen aktiva och bidrar till att en god infrastruktur i kommunen kvarstår.

Ärende:

Grunder och fordringar som reglerar ansökan om bidrag för underhållskostnader eller för staden Kristinestads övertagande av underhållet på enskilda vägar är fastställd år 1983 och där förekommer villkor som bör ändras och uppdateras enligt nu gällande lagstiftning och förvaltningsbestämmelser.

Följande olika bidrag och system kan förekomma:

1. Bidrag för underhåll
 - Vinterunderhåll
 - Sommarunderhåll
2. Grundförbättringsbidrag
3. Statsbidrag
4. Övertagande av vinterunderhåll
5. Övertagande av underhåll (både vinter och sommar)

1. Bidrag för underhåll

Om vägens längd överskrider 250 m och det finns en bostad, kan väglaget eller den som är fast bosatt vid vägen söka om bidrag för vinter och sommarunderhållskostnaderna. Lagen om enskilda vägar har reviderats och de kommunala vägnämndernas uppgifter upphörde i slutet av år 2019. Staden Kristinestad beviljar fortsättningsvis understöd för väglag som fyller kriterierna, förutsättningen är att det bildats ett väglag för att sköta de ärenden som gäller vägen och att uppgifterna om väglaget och den enskilda vägen i registret över enskilda vägar och i informationssystemet för väg- och gatunätet är uppdaterade i enlighet med vad som förutsätts i § 50 i lagen om enskilda vägar.

Ansökningstiden för detta bidrag är under månaderna januari och februari. Bidraget sökes i efterskott så att t.ex. år 2022 sökes om 2021-års underhållskostnader.

Vinterunderhåll

Vinterunderhållsbidragets storlek räknas ut så att:

Budgetsumman divideras med (vägarnas längd) gånger (vägens längd).

Med vägarnas längd menas när totala km-längden för alla vägar som söker om bidrag. Budgetsumman var t.ex. för år 2022, 4000 €.

Om vägens underhållskostnader understiger bidragets storlek, betalas endast bidrag motsvarande underhållskostnaderna här fordras redovisning (kopior av kvitton) på vägens underhållskostnader. Administrativa kostnader är inte underhållskostnader.

Sommarunderhåll

Sommarunderhållsbidraget räknas ut på samma sätt, här fordras redovisning (kopior av kvitton) på vägens underhållskostnader.

Om vägens underhållskostnader understiger bidragets storlek, betalas endast bidrag motsvarande underhållskostnaderna. Bidragets storlek torde röra sig om ca 400 € / km beroende på antalet sökande och budgetsummans storlek.

Budgetsumman för år 2020 var 20 000 €.

Kostnader som godkänns är underhållskostnader som grusning, sladdning, dikning, byggande av trummor och slyröjning av vägdiken. Administrativa kostnader är inte underhållskostnader.

Om vägen erhåller statsbidrag för underhållskostnaderna beaktas endast 50 % av kostnaderna.

2. Grundförbättringsbidrag

Här gäller också 250 m som undre gräns för vägens längd, eller ett enskilt projekt t.ex. en bro. Bosättning bör finnas eller om vägen är en genomfartsväg.

Bidraget kan sökas för grundförbättringsarbetskostnader såsom större trummor, broar, sprängning, breddning av vägen och massabyten.

Bidraget utgör ca 50% av godkända kostnader. Ansökningstiden för bidraget är i april månad.

I ansökan bör framgå vilka slags arbeten som planerats och dess kostnadsförslag. Utgående från detta beslutar tekniska nämnden eller fullmäktige vilka vägar som erhåller bidrag och dess storlek. När arbetet är klart inlämnas redovisning på kostnaderna och arbetet granskas.

3. Statsbidrag

Statsbidrag kan erhållas under förutsättning att vägen har fastställts som berättigad till statsbidrag. Huruvida vägen har fastställts som berättigad till statsbidrag utreds i samband med behandlingen av statsunderstödsansökan. Blanketter och rådgivning angående bidragsansökan fås från Närings-, trafik och miljöcentralen.

Berättigade till statsbidrag är med bil körbara enskilda vägar:

- ett vägslag har grundats för vägen och
- uppgifterna om vägslaget och den enskilda vägen i Lantmäteriverkets register över enskilda vägar och i systemet för väg- och gatunätet (Digiroad) är uppdaterade.

4. Övertagande av vinterunderhåll

För att staden Kristinestad skall överta vinterunderhållet (plogning eller issandning) på enskild väg bör dess längd vara minst 500 m samt fast bosättning. Tekniska nämnden avgör, efter anhållan från delägare, från fall till fall om staden övertar vinterunderhållet eller ej, beroende på vägens skick och läge.

5. Övertagande av underhåll (både vinter och sommar)

Här finns ingen egentlig minimilängd på vägen utan avgörs från fall till fall beroende på vägens läge och betydelse på orten.

Stadsfullmäktige i Kristinestad har den 4.12.1980 fastställt följande punkter som åtminstone bör uppfyllas innan underhållet övertas.

- Att vägslag är bildat senare än 1963
- Att vägen är väl dikad, väl röjd, vägbanan jämn och grusad samt fri från stenar
- Minsta vägbredd bör vara 4 m och mötesplatser, eller 5 m utan mötesplatser
- Vägtrummor bör vara i gott skick och trummor som skall förnyas skall vara minst \varnothing 40cm
- Lagstadgat trafikmärke bör finnas där behovet påkallar
- Tillräcklig svängplats för underhållsfordon
- Tekniska nämnden övervakar och avger utlåtande genom en arbetsgrupp bestående av ordförande, sekreteraren och stadsstyrelsens representant.

Beslut om övertagande fattas givetvis separat i vart och ett fall som blir aktuellt.

Sammandrag över olika kommuners sätt att handa de enskilda vägarnas underhåll

NÄRPES STAD

Väglagen	handhar själv sommarunderhållet på respektive vägar och om statsbidrag erhålles sökes detta i samråd med Närpes Stad.
Kommun	betalar 100% av godkända underhållskostnader (ca 500-750 €/km). Enligt fastställd budget

Kristinestads stad

Kommun	betalar 60% av beläggningskostnader och grundförbättringskostnader på enskilda vägar.
Plogning	sköts helt i kommunens regi.
Gräns	för erhållande av detta bidrag (system) är att vägen är minst 200 m lång + 1 bostad och att det finns ett registrerat vägslag.

KORSHOLM KOMMUN

Kommun	Korsholms kommun plogar enskilda vägar och gator till alla fast bosatta, gäller då kommunala allmänna vägar, enskilda vägar som har fungerande administration och alla planeområden.
Väglagen	betalar 20-30% av kostnaderna för underhållet (beroende på vilken klass I,II,III det är frågan om)
Gräns	för erhållande av kommunal skötsel: Vägen bör ha lagligt grundat vägslag. Vägen övertas så långt som vägen har fast bosättning. Om vägen är genomfartsväg eller på annat sätt avsevärt underlättar trafikförhållanden för den fasta bosättningen på orten, kan vägen övertas även om fast bosättning saknas.

KARIJOKI KUNTA

Kommun	handhar både vinter och sommarunderhållet. Vägarnas antal är 20st och av dessa erhåller 17st statsbidrag.
Gräns	för erhållande av kommunal skötsel: minst 2 bostäder och mycket allmän trafik. Genomfartsvägar beaktas också.
Bidrag	ges åt andra vägar som finns i kommun. Antalet är för nuvarande 20st. Bidrag på 20-30 cent / m utbetalas.

MALAX KOMMUN

Kommun	har ungefär samma system som användes i Kristinestad, aktuellt i Malax är också aktiveringen av väglagen samt att nya underhållsavtal uppgöres i samråd med väglagen.
---------------	---

KRISTINESTAD STAD

Kommun	handhar vinter och sommarunderhåll på de mest trafikerande vägarna inom Kristinestad. Sommarunderhållet skötes på ca 86 vägar och vinterunderhållet på 138 vägar.
Kommun	ger också ett 60-100% bidrag på underhållskostnader. Vägen bör då vara minst 250 m lång och minst en fast bostad.
Kommun	plogar alla vägar som är minst 500 m långa och har en bostad.
Kommun	ger ett 50% grundförbättringsbidrag åt enskilda vägar som bygges eller förbättras. Som gräns är bosättning eller genomfartsväg.

Revidering år 2023

1. Bidrag för underhåll

Det som avviker från tidigare krav är att Lagen om enskilda vägar har reviderats och de kommunala vägnämndernas uppgifter upphörde i slutet av år 2019. Staden Kristinestad beviljar fortsättningsvis understöd för väglag som fyller kriterierna, förutsättningen är att det bildats ett väglag för att sköta de ärenden som gäller vägen och att uppgifterna om väglaget och den enskilda vägen i registret över enskilda vägar och i informationssystemet för väg- och gatunätet är uppdaterade i enlighet med vad som förutsätts i § 50 i lagen om enskilda vägar.

Vinterunderhåll

Här har enheten mark bytts ut till euro i texten samt det fordras redovisning (kvitton) för vägens underhållskostnader. Tillkommit att: Administrativa kostnader är inte underhållskostnader.

Sommarunderhåll

Här har enheten mark bytts ut till euro i texten. I texten har osv. Tagits bort eftersom detta är väldigt otydligt på vad som menas med typ av kostnad eller åtgärd. Tillkommit i texten som kostnad som godkänns är slyröjning av dikesrenar. Tillkommit att: Administrativa kostnader är inte underhållskostnader.

2. Grundförbättringsbidrag

Det som förtydligats från tidigare grunder är följande: Utgående från detta besluter tekniska nämnden eller fullmäktige vilka vägar som erhåller bidrag och dess storlek. Vid större projekt behöver man få budgetmedlen till projektet beviljade därav förtydligas punkten med fullmäktige som beslutande organ. Ordet massabyten har också kommit till istället för ordet osv.

3. Statsbidrag

Har reviderats på följande sätt så att ny information om varifrån statsbidrag för enskilda vägar söks ifrån idag har ersatt den ursprungliga texten. Kan också nämnas

angående storleken för bidraget så har det tillfälligt höjts från tidigare. Hänvisar till pressmeddelande från Kommunikationsministeriet.

Den 8 december 2022 utfärdade statsrådet en förordning om en temporär ändring av förordningen om enskilda vägar för åren 2023–2025. Under dessa tre år kan väglag få statsunderstöd bland annat för att förbättra enskilda vägar med en större understödsprocent än för närvarande.

Kostnaderna för reparationer av enskilda vägar har stigit betydligt under de senaste åren bland annat på grund av inflationen och energikrisen. I den riksomfattande trafiksystemplanen för 2021–2032 har det slagits fast att staten ska höja understödsprocenten för statsunderstödet till enskilda vägar. Även i regeringsprogrammet har skrivits in att anslagen för grundlig reparation av enskilda vägar ska tryggas och att också det eftersatta underhållet av det lägre vägnätverket och enskilda vägar ska minska.

Målet med förordningsändringen är att uppmuntra väglag att förbättra och reparera enskilda vägar och minska det eftersatta underhållet av de enskilda vägarna. Ett fungerande nätverk av enskilda vägar förbättrar försörjningsberedskapen och underlättar bland annat transporten av inhemskt virke längs enskilda vägar för skogsindustrins och energiproduktionens behov.

Statsunderstödet maximibelopp stiger enligt följande:

- sedvanliga vägförbättringsobjekt 50% → 70%
- de mest betydande broobjekten 75% → 85%
- överraskande reparationsobjekt till följd av naturförhållanden 75% → 85%
- färjeläge och bro som årligen monteras ner 80% → 85%, minst 80%
- vinterväg 65% → 70%

Förordningen om enskilda vägar kompletterar lagen om enskilda vägar, och i den finns närmare bestämmelser om statsunderstöd för byggande och underhåll av en enskild väg samt om ansökningsförfarandena för och utbetalningen av dessa understöd.

4. Övertagande av vinterunderhåll

Reviderats är att Vägnämnden har ändrats till Tekniska nämnden. Övriga grunder som tillkommit är alternativet issandning, eftersom detta ej har specificerats skilt tidigare men det finns väglag som innehar vinterunderhåll men saknar issandning som åtgärd i tidigare underhållsdokument.

5. Övertagande av underhåll (både vinter och sommar)

Reviderats är att Vägnämnden har ändrats till Tekniska nämnden övervakar och avger utlåtande genom en arbetsgrupp bestående av ordförande, sekreteraren och stadsstyrelsens representant. Övriga grunder oförändrade.

Beslutsförfarandet i tekniska nämnden 22.2.2023:

Vägbyggmästare Niklas Brandt redogjorde för ärendet.

Mats Ingves höll anförande.

Hans Ingvesgård höll anförande.

Mikael Perjus höll anförande.

Ärendet har avgjorts under sammanträdet. Enhälligt i enlighet med tekniska direktörens förslag.

Beredare:

Niklas Brandt, vägbyggmästare (niklas.brandt@krs.fi)

Föredragande:

Henrik Vehkaoja, teknisk direktör (henrik.vehkaoja@krs.fi)

Handlingar i ärendet:

- a) Bilaga 1 § 50 LEV
- b) Grunder 1982